

“Een open samenleving met plaats voor iedereen: over vrijheid, gelijkheid en broederlijkheid.”

1. Welkom en verontschuldigen

Een goede morgen en van harte welkom op deze viering.
Wij verontschuldigen vandaag...

2. Openingslied : ‘Wat de toekomst ons zal geven’ (1-3)

3. Inleiding op het thema:

In de eerste viering kregen wij een panorama van zogenaamde “donkere wolken boven een gesloten wereld”: een opsomming van de talloze problemen waarmee de mensheid vandaag (en ook vroeger) mee te kampen heeft(had).

De tweede viering focuste op “een vreemdeling op de weg”, waarbij de parabel van de Barmhartige Samaritaan ons de ogen (en ons hart) opende voor alle medemensen. Vandaag willen wij de wereld “verder open klaren” en daarvoor geldt meer dan ooit de spreuk “Verbeter de wereld, begin met U zelf.”

Onze keuze viel daarbij op een paragraaf uit het 3de hoofdstuk van de Encycliek Fratelli tutti, handelend over “vrijheid, gelijkheid, broederlijkheid.”

Wij hebben enkele toepasselijke fragmenten uit de evangelieteksten van Johannes en Mattheus gekozen die wij straks willen proberen te doorgronden en te ervaren.

4. Vergevingsgebed: (kaars aansteken)

Schepper van Alles, door U ontstond de Aarde en de diversiteit aan schepselen.

U riep mensen op om uw tuin te bewerken en te bewaren.

U plaatste ons in de juiste relaties met elk schepsel, zodat we naar un stemmen konden luisteren en konden leren hoe we de voorwaarden voor het leven konden beschermen.

L.1 Omdat we ons keren in onszelf, weg van onze medeschepselen zonder enig Respect voor hun eigen wijsheid.

Vergeef ons Heer: geef ons moed en kracht om onrecht te keren

L.2 Omdat we niet luisteren naar de kreten van de armen en de noden van de meest kwetsbaren.

Vergeef ons Heer: open onze oren en beweeg ons hart.

L.3 Omdat we het zwijgen opleggen aan hen die de tradities bewaren die ons leren om voor de Aarde te zorgen.

Vergeef ons Heer: leer ons om uw schepping te beschouwen en om te luisteren naar de stem van elk schepsel dat spreekt.

L.4 Omdat we onze oren sluiten voor uw creatief, verzoenend en blijvend
Woord dat ons roept doorheen de Schrift
Vergeef ons Heer: geef ons een hart dat luistert.

**Allen: Geef ons een hart dat luistert naar het goede nieuws van uw belofte om het
aangezicht van de Aarde te vernieuwen.**

**Verlicht ons met de genade om de weg van Christus te volgen terwijl we leren om met
lichte stap te wandelen over heilige grond. Vul ons met de hoop om het vuur van onrecht
te doven, met het licht van uw genezende liefde die de stut is van ons gemeenschappelijk
huis.**

5. Lezing van het Evangelie:

Johannes 8,31-32:

Tot de Joden dan die in Hem geloofden zei Jezus: indien gij trouw blijft aan mijn woord, zijt gij waarlijk mijn leerlingen. Dan zult ge de waarheid kennen en de waarheid zal u vrij maken.

Johannes 14,1-6:

Laat uw hart niet verontrust worden. Gij gelooft in God, gelooft ook in Mij. In het huis van mijn Vader is ruimte voor velen. Ware dit niet zo, dan zou ik het u hebben gezegd, want Ik ga heen om een plaats voor U te bereiden. En als ik ben heen gegaan en een plaats voor u heb bereid, kom Ik terug om u op te nemen bij mij, opdat ook gij zult zijn waar Ik ben. Gij weet waar ik heen ga en ook de weg daarheen is u bekend. Thomas zei tot Hem: Heer wij weten niet waar Gij heen gaat: hoe moeten wij dan de weg kennen? Jezus antwoordde hem:

Ik ben de weg, de waarheid en het leven.

Niemand komt tot de Vader tenzij door Mij.

Mattheus 23,8 en 12

8. Maar gij moet u geen rabbi laten noemen. Gij hebt maar één Meester en gij zijt allen broeders.

12. Al wie zichzelf verheft, zal vernederd worden en wie zichzelf vernederd zal verheven worden.

Mattheus 22, 37-39

37. Hij antwoordde hem: gij zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart, geheel uw ziel en geheel uw verstand.

38. Dit is het voornaamste en eerste gebod.

39. Het tweede daarmee gelijkwaardig: gij zult uw naaste beminnen als uzelf.

Mattheus 5, 47

En als gij alleen uw broeders groet, wat voor buitengewoons doet gij dan?

Doen de heidenen dat ook niet?

6.Duiding van het evangelie:

Over de 3 idealen in de leuze van de Franse revolutie 'Vrijheid, Gelijkheid en Broederlijkheid' kan men zeggen 'gemakkelijk gezegd, moeilijk gedaan'.

In feite omvat deze leuze 3 moeilijke thema's.

In het dagelijkse leven kennen wij talrijke dergelijke trio's.

Als eerste:

- De Heilige Drie-eenheid: Vader, Zoon, H. geest.
- De 3 hoofdkleuren: geel, rood, blauw.
- Man, vrouw, kind.
- Massa, energie en lichtsnelheid.
- Geloof, hoop, liefde.
- Lichaam, geest en ziel.
- ...enz

Wat opvalt in de 3 idealen van de Franse revolutie is dat Vrijheid en Gelijkheid iets meer in de individuele sfeer thuishoren terwijl Broederlijkheid ons blikveld verruimt tot de gehele Schepping.

Maar laat ons beginnen met Vrijheid.

Jezus zegt: "De waarheid zal U vrijmaken" en verder "Ik ben de weg, de waarheid en het leven."

Tweemaal valt het woord "waarheid".

Vrijheid is (was) een geschenk van God aan de eerste mensen Adam en Eva.

Vanaf die dag kreeg de mens keuzevrijheid, en als je keuzes kan maken loop je ook kans op verdwalen.

Denk maar aan de parabel van de Verloren Zoon.

Na vele aardse avonturen met vallen en opstaan komt hij tot inkeer, tot het besef dat het nergens zo goed was als in het Vaderhuis.

Gedurende ons Aardse verblijf verzamelde en incorporeerde de mens talloze waarden, waarheden, leugens, theorieën, dogma's, regeltjes, allerhande normen, die samen in zekere zin onze cultuur vorm hebben gegeven.

Maar waar zit die waarheid dan, die ons vrij kan maken? Hoe en waar moeten wij die waarheid in die puinhoop dan zoeken?

Rumi (Perzische dichter (1207-1273) zegt: "De Waarheid is een spiegel die uit Gods' hand is gevallen en gebroken is. Iedereen raapt een scherp op en zegt dat de hele waarheid zich daarin bevindt."

De waarheid leren kennen doen we via ons hoofd, ons verstand, onze geest en door ervaring.

De weg die Jezus ons heeft voorgedaan kunnen wij inslaan maar als je in het voetspoor van Jezus wil gaan zal jouw leven altijd een stukje sterven zijn...je moet van alles achterlaten, ballast over boord gooien. Net zoals de Apostelen, de volgelingen van Jezus.

De waarheid zal U vrij maken.

Inayat Khan (1882-1927) verduidelijkt het begrip vrijheid als volgt: "Vrijheid is jezelf leeg maken en open stellen voor nieuwe ideeën die je kunnen verrijken en verdiepen."

Het is een manier om verschillende meningen, opgedrongen door het lezen of via media, overgedragen door ouderen, leraren, machthebbers, politici, te toetsen op hun 'waarheidsgehalte' en te vervangen door iets beters, iets hogers, iets dat echte vreugde geeft! (géén doemdenken).

Hoeft het nog gezegd: In de naam van vrijheid zijn onnoemelijk veel "misdaden" gepleegd tegen onze medemensen, tegen de natuur, tegen de Schepping.

Vrijheid mag geen synoniem zijn voor egoïsme of eigenbelang.

Paus Franciscus: “ Géén radicaal individualisme dat onze ambities de vrije loop laat ten koste van het algemeen Welzijn”. (Fratelli Tutti 105)

En hoe zit het met het tweede ideaal “gelijkheid”?

“Alle dieren zijn gelijk, maar sommigen zijn méér gelijk dan andere” schreef George Orwell (Animal Farm). Wij zien overal ongelijkheid. Niet alleen onder de vorm van klassen en kasten, maar ook onder de vorm van arm versus rijk, ziek versus gezond, man versus vrouw, homo versus hetero, noord versus zuid, blank versus zwart.....En vaak toont ongelijkheid zich ook op subtiele wijze bijvoorbeeld de manier waarop je iemand een hand geeft of niet geeft...

Het lijkt wel of de waarden vrijheid en gelijkheid op gespannen voet met elkaar leven.

Landen die vrijheid hoog in het vaandel dragen kampen met grote ongelijkheid en waar men streeft naar gelijkheid wordt de vrijheid vaak aan banden gelegd.

De “Universele Verklaring van de Rechten van de Mens” opgesteld in 1948, die o.a. gelijkheid van allen nastreeft, was een belangrijke mijlpaal, maar wordt dagelijks miljoenen keren geschonden.

“Gelijkheid” zegt Paus Franciscus, “is het resultaat van het bewuste en zorgvuldige cultiveren van Broederlijkheid”.

Het is één van de verdiensten van Paus Franciscus om ons uit die impasse van het spanningsveld tussen vrijheid en gelijkheid te lokken door Broederlijkheid als bemiddelaar naar voor te schuiven.

Broederlijkheid en Zusterlijkheid zijn inderdaad cruciaal en zijn door en door christelijke waarden, vol van liefde.

Het is een ziele-kracht die evenwicht brengt en véle wetten overbodig maakt, die liefde en rust laat ontluiken tussen mensen, tussen andersdenkenden.

Van oorsprong bezitten wij die ziele-kracht, wij moeten haar alleen nog meer naar boven halen, zichtbaar en voelbaar terug in het leven van elke dag brengen.

Stilte, gebed en meditatie kunnen daarbij helpen, misschien zijn deze voorwaarden zelfs onontbeerlijk.

Tijd nu om naar jullie te luisteren!

7. Lied: Welke God wordt hier aanbeden (1,2,3)

8.Voorbeden

L1. Wij bidden om rechtvaardigheid in ons midden. Daarom is de boodschap van fundamentele solidariteit en begaan zijn met elkaar belangrijker dan ooit.

Lied: Wek uw kracht en kom ons bevrijden

L2. Wij bidden voor de mensen die afwijken van de norm. Dat zij eraan mogen bijdragen dat zij zich geaccepteerd voelen.

Lied

L3. Wij bidden voor de mensen die niet in dit land geboren zijn. Zij hebben hun eigen gebruiken en gewoonten die wij soms vreemd vinden. Dat wij hen zonder vooroordelen tegemoet treden en blij kunnen zijn met de verscheidenheid aan mensen.

Lied

L4. Wij bidden voor elkaar dat we de moed niet verliezen. Dat we bereid zijn mee te werken aan een wereld waarin niet langer het recht van de sterkste regeert.

Lied

9.Tafelgebed

Aan deze tafel zijn wij uitgenodigd,
wij mensen met onze geheimen,
wij mensen met onze vreugde.

Aan deze tafel zijn wij uitgenodigd,
wij mensen met onze kwetsuren,
wij mensen met onze angsten.

Dit is de tafel van zachtmoedigheid.
Dit is de tafel van warmhartigheid,
de tafel van mensen die delen en breken.

Aan deze tafel klopt het hart,
het hart van de weerloze liefde,
het hart dat niet zal stilstaan.

Aan deze tafel herinneren we ons,
aan deze tafel worden we stil,
aan deze tafel worden we bezielde.

Aan deze tafel worden we genodigd
tot geloof, hoop en liefde
in de naam van de Onzichtbare.

10.Onze Vader

**Onze Vader van alle mensen
die zoeken naar gerechtigheid
omdat ze van hun broeders en zusters houden.**

Geheiligd zij uw naam
in iedereen die het leven van de arme verdedigt
en eist dat hun waardigheid wordt gerespecteerd.

**Uw Rijk kome,
een rijk van liefde en vrijheid,
van broederschap en gerechtigheid.**

Uw wil geschiede en daarom
moeten we de handen uit de mouwen steken
om het onrecht aan te pakken.

**Geef ons heden ons dagelijks brood
als voedsel voor alle mensen.**

En leid ons niet in bekoring van de gevestigde patronen,
de berusting te denken dat we machteloos zijn.

**Vader, bevrijd ons van het kwade
en leer ons met heel ons hart
voor een ander klaar te staan.**

Geïnspireerd op een tekst van Julia Esquivél

11. Delen van het brood

Drinken van de wijn met heildronk op mensen en wensen

12. Slotgebed

Ik wens je ogen toe die de kleine dingen van de gewone dag zien
en in het licht zetten.

Ik wens je oren toe die de nuances en de ondertonen
in het gesprek met anderen opnemen.

Ik wens je handen toe die niet lang overleggen
of ze zullen helpen en goed zullen zijn

Licht dringt door het venster van de ziel in ons binnenste
en straalt terug in onze omgeving onderweg met medemensen.

Je moet als een venster zijn waardoor Gods liefde in de wereld schijnt.

13. Slotlied: Ga dan op weg (1,2,3)

14. Mededelingen

René, Kristien en Jaak danken u.

Om over na te denken: Mag ik met je mee,

“Ik ben de weg, de waarheid en het leven”, zei Hij. Een grote heer die er heel, heel serieus, en ernstig uitzag, vroeg Hem: De weg, welke weg, wat is uiteindelijk een weg? De waarheid, welke waarheid, wat is uiteindelijk de waarheid? Het leven, welk leven, wat is nu precies het leven? Hij stapte zijn bibliotheek binnen en begon te zoeken.” Ik ben de weg, de waarheid en het leven” zei Hij. Een kind keek blij op. Het vroeg: “Mag ik met jou wandelen in de zon en bloemen plukken langs je weg? Wil je met mij spelen? Mag ik met je mee? Ga je een mooi verhaal vertellen?”

Geraadpleegde bronnen

- Luk Vanmaercke, 2021
Standpunt: de derde Waarde in Kerk en Leven 3 februari 2021
- Paus Franciscus, 2020
Encycliek Fratelli Tutti: wereldkerkdocumenten 44
- Veervieringen van zondag 18 september en zondag 16 oktober 2022
- Uit XXL... 't Is maar een bagatel?! Gebedenbundel Jeugd en Gezondheid